

DZINAS

TILL SPONSORER OCH BIDRAGSGIVARE TILL UNGDOMSBYN LIVSLUST - DZĪVESPRIEKŠ I LETTLAND

VI BYGGER VIDARE

SEDAN DET FÖRRA NYHETSBRÉVET HAR MYCKET POSITIVT HÄNT MED PROJEKTET.

Våra pojkar vid bygget.

VÅRA UNGDOMAR

För närvarande är det sju pojkar, som lever i projektet. Alla kommer från svåra uppväxtförhållanden på barnhem och institutioner.

De första två, Peteris och Ruslan, har utvecklats mycket sedan de kom till oss. Dessutom har de varit till stor hjälp eftersom de lärt sig svenska så bra att de fungerar utmärkt som tolkar. De tänker utbilda sig till byggnads-ingenjörer vid högskolan i Riga, vilket vi naturligtvis stödjer med glädje. Arvis, Mareks och Raivis kom i januari och har under året utvecklats till glada positiva ungdomar, som med glädje deltar i alla sysslor. Arvis vill bli byggare, Mareks, trädgårds-

mästare och Raivis vill bli traktorförare. Edtjs, som var hos oss några månader, vill bli kock och lämnade projektet när han kom in på sin drömutbildning. Kanske vill han komma tillbaka i framtiden och sköta restaurangen.

Juris har varit hos oss sedan augusti och känner sig hemma och trivs med sina nya kamrater. I oktober kommer ytterligare en pojke, som vi träffade på en internatskola för föräldralösa barn i Riga. Han delar öde med många ungdomar i Lettland idag. Han är av rysk härkomst och har i hela sitt liv vistats på institutioner. Han talar bara ryska och kan därför inte komma in på någon yrkeskola. Han slutade skolan i våras och har ingenstans att ta vägen. Han vill gärna

utbilda sig till svetsare och det passar oss bra, för det är en av de utbildningar vi kommer att satsa på. Under oktober kommer också de två första flickorna, Zanda och Edite. Det ska bli spännande att lära känna dem.

FÖRESTÅNDARE

Efter långt letande har vi nu anställt en lettisk föreståndare, som har som uppgift att samordna den dagliga skötseln och som finns till hands för att stödja ungdomarna. Han heter Edijs Pētersons och är idrottslärare. Han har erfarenhet från att arbeta med handikappade barn och ungdomar och vi hoppas att han ska växa in i uppgiften efterhand. Eftersom detta är ett arbete som ställer speciella krav har vi kommit överens med Edijs om en prövotid på tre månader. Han talar engelska vilket underlättar vår kommunikation.

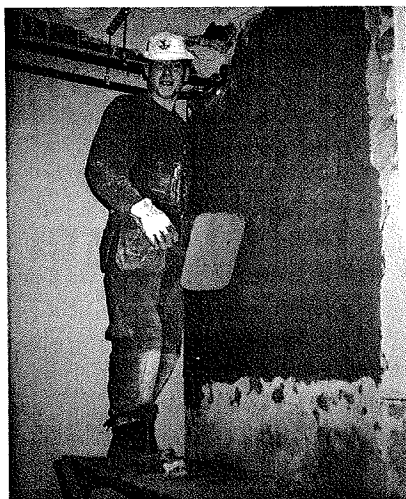
RENOVERINGEN AVANCERAR

Nu är golvet i hela undervåningen gjutet med golvvärmslingor. Vi har börjat elda i värmepannan och radiatorerna sprider värme. Alla elledningar är dragna och de flesta väggar och tak har klätts över med gipsskivor. På gården pågår arbetet med att gjuta en

Stormöte – alla är med när beslut ska tas.

betongkasun för det ekologiska avloppssystemet. Vi närmar oss ytarbetet. På väggarna blir det glasfiberväv som målas. Fönstren kommer att behållas men slipas och målas. Nya golv ska

Peteris i murartagen

läggas in där det behövs och nya dörrar skaffas till hela fastigheten.

Vi hade hoppats att slippa byta ut det gamla eternittaket än på några år, men dessvärre är det så otått att den nyrenoverade inredningen löper risk att skadas, så det måste vi ta itu med nu. På taket kommer senare att monteras solfångare för uppvärmning av vatten. Alla ser nu fram emot vinterns arbete i ett hus med fungerande värme. Förra året var det hårt i den stränga kylan.

MEDARBETARE

Vi har nu tre svenskar som arbetar i Lettland på ALU-basis. Det är Lars Lindman på elsidan. Han har varit

med helt från starten och har lovat att stanna tills arbetet är klart. Det är Bror Larsson, som är byggleddare samt Örjan Sävström, som är vår nya rörmokare.

Åtta unga lettiska byggnadsarbetare från byn arbetar på bygget. De har varit med länge nu och känner sig som ett med projektet. Även de har utvecklats under året. De arbetar både effektivare och med större skicklighet. Det känns roligt att kunna bidra med arbete och utbildning till lokalbefolkningen. Det är inte vi som betalar deras löner. De går på motsvarande lettisk ALU. De lettiska arbetarna leds av Maris Pavars, vår fastighetsförvaltare.

I Sverige har vi fått nya värdefulla medarbetare, som helt ideellt lägger ner mycket arbete. Det är Kerstin "Nina" Kuylenstierna, som hjälper oss med att skaffa produkter och samla in kläder och det är civilekonom Eva Christensson, som tar hand om vår bokföring samt håller kontakten med revisorn. Insamlade kläder och andra saker sorteras och packas av Dorotea Melin och Eva Saditskis.

FRAMTIDSPLANER

Enligt planerna flyttar ungdomarna tillsammans med föreståndaren in i fastigheten under våren 96. Parallellt med byggandet kommer utbildningsverksamheten att förberedas genom att lokaler färdigställs och genom att vi knyter kontakter med lärare och berörda myndigheter.

Lettiska lärare kommer att erbjudas vidareutbildning genom kurser i Sverige.

Så fort det finns möjlighet kommer

små företag att växa fram. Dessa kommer att drivas av våra ungdomar efterhand som de blir färdiga för det. Nu jagar vi bra kontakter hos intresserade svenska företag och personer, för här finns möjlighet att förlägga legotillverkning eller på annat sätt starta verksamhet i Lettland. Bland våra idéer för företagsverksamhet finns byggnadsfirma, med specialitet att renovera hus, datafirma, en liten textilindustri, café/restaurang, rullstolstillverkning, trädgårdsmästeri och maskinuthyrning.

När den grundläggande verksamheten satts igång kommer vi att påbörja byggandet av ett specialritat hus för 10-12 fysiskt handikappade. Det ska ligga i parken kring vårt stora hus. I det stora huset finns det redan rum för två rullstolsbundna personer.

VI ÖPPNAR BUTIK

Den första affärsverksamheten blir en liten butik för begagnade kläder och hushållsartiklar. Varorna samlar vi in i Sverige. Efter att ha rådgjort med alla våra lettiska samarbetspartners har vi kommit fram till att det är bättre att sälja kläderna för en blygsam summa än att bara skänka bort dem, som vi hittills gjort. Det handlar om stolthet, eget ansvar samt omsorg om det man köper.

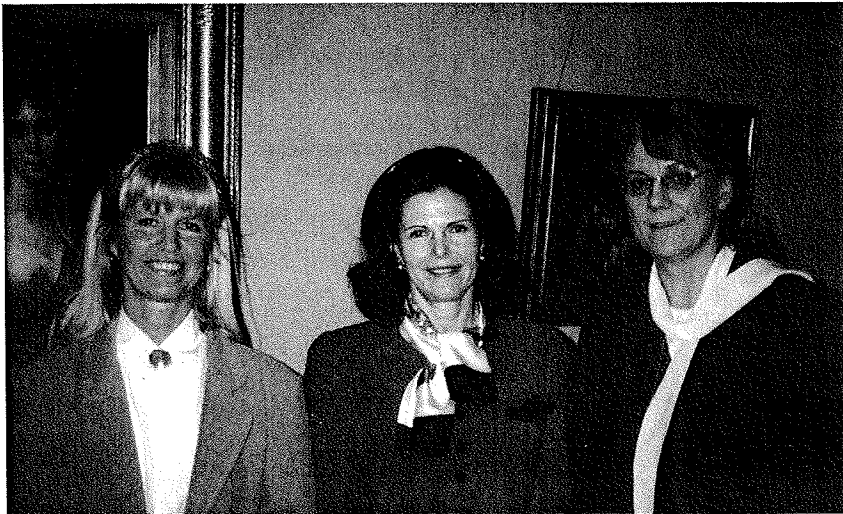
Vi kommer att slå flera flugor i en smäll med detta. Dels får vi en lämplig sysselsättning för våra nya flickor, vi förser människor med överkomliga varor och vi får ett bidrag till underhållet av ungdomarna. Vi hyr en fantastisk liten affärslokal i byn för en billig peng.

BLIR PROJEKTET ALDRIG FÄRDIGT?

Nej, filosofin är att projektet aldrig ska bli färdigt. Alla dörrar ska hållas öppna. Pionjärandan ska hållas vid liv. Det ska alltid finnas plats för spontanitet, idéer och nya lösningar.

Vi vill uppmana till ett flexibelt synsätt där varje individ tas på allvar och har ett värde utifrån egna förutsättningar. Inom vårt projekt ska var och en känna sig viktig och önskad i gemenskapen.

INVIGNING NÄSTA ÅR MED DROTTNING SILVIA OCH AINA ULMANE, LETTLANDS PRESIDENTFRU

Kerstin Nordin, HM Drottningen, Laila Freivalds

Drottning Silvia hörde talas om projektet och inviterade Kerstin Nordin och Laila Freivalds till Slottet för att höra mer. Drottningen var mycket intresserad och ställde många frågor och hade också egna idéer. Efter detta möte beslutade sig drottningen till vår glädje för att stödja projektet genom att gå in som beskyddare.

Vi har vid ett flertal tillfällen träffat Lettlands presidentfru Aina Ulmane. Hon besökte Aizupe i september och träffade våra pojkar. Hon är liksom drottningen speciellt intresserad av socialt arbete. Drottningen och fru Ulmane kommer att hedra oss med att gemensamt inviga projektet nästa år.

FINANSIERING

Kostnaden för löner till två svenska projektledare, varutransporter till Lettland samt flyg- och båtbiljetter för personal betalas under 1995 av BITS, en avdelning inom SIDA. Löner till svenskar, som arbetar med bygget i Lettland betalas genom ALU. Löner till lettiska arbetare vid bygget betalas av byn Vane.

Byggnadsmaterial och specialtjänster för husrenovering finansieras genom att ca 220, i huvudsak svenska, företag bidrar genom donationer till ungefär 70% av behovet

De kontanta medel vi fått från företag, fonder och föreningar (1.090.000,-) samt privatpersoner (91.500,-) har använts till inköp av material, som inte

donerats – betong, virke, ved för eldning och armeringsjärn inköpt i Lettland, hyra av grävmaskiner och traktorer, material för el- och VVS-installationer inköpt i Sverige, bilar, kost och logi för ungdomar och svenskar i tillfälliga bostäder i Lettland, transport- och rese-

Storfrämmande i Aizupe – Elisabeth Melin, landshövding Jaunklavinc, presidentfrun Aina Ulmane, Inga Pelsa, socialchef Sarma Upesleja, borgmästare Vija Dembovska, dr. Anita Plume

kostnader inom Sverige och Lettland, en del kläder, medicin, fritidsutrustning till ungdomarna, lön till lettiska anställda – föreståndaren, fastighetsförvaltaren, nattvakter samt telefon, porto, kopiering o.l.

Fram till juni 1995 betalade lettiska staten lönerna till föreståndaren och fastighetsförvaltaren genom Socialkontoret i Tukums län. På grund av den allt svårare ekonomiska situationen i Lettland har de därefter inte kunnat

sätta av utlovade medel. Lettiska staten har också utfäst sig att betala för underhåll av de föräldralösa ungdomarna men de har inte heller kunnat hålla detta löfte.

Vi hyser dock förhoppning att Lettland nästa år åter ska kunna stå för sina åtaganden i projektet.

Så småningom ska verksamheten bli självbärande genom egna småföretag men under uppbyggnadsfasen är vi i stort behov av ekonomiskt stöd. Med målmedvetna ansträngningar lyckas vi hålla en låg kostnadsnivå genom att vi får många produkter och tjänster gratis, genom låga löner, ALU-arbete, billiga resor och bostäder, liten administration osv.

BILPROBLEM

Att skaffa bilar utan pengar är precis lika svårt som det låter. Eftersom vi inte lyckats få någon minibuss som vi hade hoppats har vi fått köpa billiga bilar själva. Först köpte vi en Toyota-buss på en skrot, sedan en billig Renault-buss, därefter en Volvo 343, som vi fick för

en symbolisk summa.

Det var vänligt att vi fick så bra pris men bilarna var bra skraltiga.

Tack vare generösa firmor som är hyggliga och förser oss med reservdelar rullar de fortfarande. Och bilar måste vi ha eftersom vi bor mitt ute på landet utan andra möjligheter att förflytta oss.

Vi är fortfarande i trängande behov av en fungerande minibuss och en bra personbil.

STIFTELSEN LIVSLUST - DZIVESPRIEKS

för föräldralösa ungdomar i Lettland

Livslust - Dzivesprieks-fastigheten i Aizupe

BAKGRUND OCH MÅLSÄTTNING

1993 bildades Stiftelsen Livslust av Kerstin Nordin, Laila Freivalds, Johan Holmsäter och Christer Magnusson med målsättning att starta en yrkesskola och ett hem för föräldralösa ungdomar i Lettland.

I Lettland, liksom i övriga f d Sovjetstater, finns tusentals föräldralösa barn och ungdomar. Barnen växer upp under mycket svåra förhållanden på olika institutioner. I 16-årsåldern lämnar de institutionerna för att klara sig på egen hand, utan vare sig släktingar, arbete, yrkesutbildning, bostad eller pengar. Under sovjettiden fanns ett visst socialt system för att ta hand om tonåringarna på kolchoser eller fabriker med härbärgen.

Dessa möjligheter finns inte längre. Barnen är oftast hänvisade till kriminalitet, prostitution och drogmissbruk. Problemet växer snabbt eftersom barnen vanligtvis hamnar i fängelse och fastnar i kriminalitet. Så småningom blir de själva föräldrar till barn som i sin tur lämnas på barnhem. Tragiskt nog ökar antalet barnhemsbarn år för år. Självfallet bidrar detta till stora samhällsproblem.

Vi vill med projektet Livslust skapa ett miniatyrsamhälle, ett hem med yrkesskola och småföretag, där ungdomarna kan utvecklas till självständiga individer med möjlighet att skapa en meningsfull tillvaro för sig själva och därigenom bli en resurs för samhället istället för en belastning. Vår förhoppning är att detta projekt skall stå som modell och

inspiration för fler liknande projekt i framtiden, i såväl Lettland som andra länder.

SAMARBETSPARTNERS

Vi samarbetar med lettiska staten samt socialförvaltningen och Rädna Barnen i Tukums län och flera andra lettiska och svenska organisationer och privatpersoner. I den lettiska styrelsen för Asociacija Dzivesprieks ingår ledande personligheter inom hälsovård, socialvård, konst och media. Vår främsta samarbetspartner och styrelseledamot är Sarma Upesleja, som är Lettlands mest kreativa och initiativrika socialchef, verksam i Tukums län. Aina Akmenkalne, som är barnrättsansvarig i Tukums län, kan genom att hon känner till alla barn och ungdomar, hjälpa oss att välja de pojkar och flickor, som är mest i behov av hem och yrkesutbildning. Projektet står från och med februari 1995 också under H M Drottningens beskydd.

UPPBYGGNADEN

Vi har fått en stor fastighet i Tukums län 11 mil väster om Riga. En omfattande renovering av fastigheten påbörjades i juni 1994. Vi har för avsikt att förvandla detta omoderna f.d. sjukhus till en modell för modern, högkvalitativ, ekologisk byggnadsteknik. Ungdomarna slussas in i projektet under byggtiden för att delta i uppbyggnaden av sitt blivande hem. De bor tillsammans med svenska bygglidare i tillfälliga bostäder under uppbyggnadstiden. Under våren 1996 flyttar ungdomar och personal in i huset. Utbildningen har redan påbörjats i och med att ungdomarna får prak-

tik genom att vara med och bygga. Efter ett par år skall ungdomsbyn Dzivesprieks - Livslust genom egen småföretagsverksamhet bli självbärande.

ÄVEN FYSISKT HANDIKAPPADE

I öststaterna är situationen för handikappade människor mycket svår. De får ingen utbildning och lever oftast hela sitt liv i överksamhet. I Sverige är inställningen annorlunda. Vi vill dela med oss av svenska erfarenheter av hur man framgångsrikt stödjer handikappade till ett självständigt liv och en meningsfull sysselsättning samt bidra till samhället genom yrkesverksamhet. Vi kommer att bygga ett specialritat hus för fysiskt handikappade som en modell för hur självständigt boende kan se ut. Vi vill bidra med en ny mänskligare syn. Projektledning av detta bygge ska delvis skötas av lettiska och svenska handikappade ungdomar.

BLI FADDER

Tag kontakt med oss om du eller personalen vid ditt företag vill bli fadder för projektet genom ett månatligt bidrag. Kontakta Elisabeth Melin 08-767 18 40 för information om hur man blir fadder. Vi kommer också gärna ut till ert företag och berättar om projektet.

Stiftelsen Livslust styrelse: Kerstin Nordin, Laila Freivalds, Johan Holmsäter, Christer Magnusson, Elisabeth Melin

Projektledning: Kerstin Nordin, Elisabeth Melin

Ekonomiansvarig: Eva Christensson

Revisor: Öhrlings Coopers & Lybrand

Stiftelsen Livslust, Canadastigen 39, 181 46 Lidingö, Sverige
Tel. +46(8)767 19 48, fax +46(8)767 19 81
Org.nr. 802018-1064

Postgiro 832 21 17-6

Asociacija Dzivesprieks styrelse: Lilita Postaza, Sarma Upesleja, Anita Plume, Inese Sunina, Inga Stalhute, Laila Freivalds, Kerstin Nordin, Lena W Lindberg

Asociacija Dzivesprieks, Aizupe, Vānes Pagasts, Tukuma Rajons LV-3131, Lettland.
tel. +371(2)31-461 97, 463 65. Org.nr. SO-0681.